

NAUCZYCIELSKA EDUKACJA

BIULETYN CENTRUM EDUKACJI NAUCZYCIELI W KOSZALINIE

2013 - NR 1/76

Skupienie, myślenie, działanie - eksperymentowanie. Tego potrzebuje edukacja! (fot. A. Paczkowski)

Doświadczamy właśnie odwrócenia intelektualnej ewolucji naszego gatunku. Z czcicieli wiedzy i mądrości jako przymiotu ściśle związanego z osobowością wracamy do czasów, gdy byliśmy myśliwymi i zbieraczami w elektronicznym lesie pełnym informacji.

(N. Carr, 2012)

1. CARR N. za: P. STASIAK, *Krytyka pustego rozumu*. <http://www.polityka.pl> - 10.07.2012

Koszalin: styczeń - 2013

SPIS TREŚCI

„Nauczycielskiej Edukacji” 2013 nr 1/76

ISSN – 1642-34-53

W NUMERZE

SPIS TREŚCI

- Życzenia z okazji świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku - 2013	3
- O nauczaniu fizyki, nowych technologiach i szkolnych eksperymentach. Rozmowa z Ireną KISIEL – nauczycielką fizyki Gimnazjum nr 9 w Koszalinie, doradcą metodycznym CEN	4
- Izabela SUCKIEL, Edukacja prawna dzieci i młodzieży - po konferencji	7
- Jak poznać ciekawych ludzi? Wywiady „Nauczycielskiej Edukacji” - z 2012 r.	10
- Presja i depresja w edukacji. Problem, który warto dostrzec!	11
- Kursy grantowe CEN 2012	12
- Artykuł, który warto...! „Współpraca szkoły z rodzicami...”	12
- Co z tym nadzorem pedagogicznym?	13
- Ciekawe poglądy! Grzegorz LOREK, <i>Rozpalić uczniowski płomień</i>	14
- Julian P. SAWIŃSKI, <i>Ważność eksperymentu w nowoczesnej edukacji</i>	15
- Irena ŻYWNÓ, Urszula RUSIAK, <i>Po zajęciach w „Kręgu”</i>	19
- Jolanta GRĘBOWSKA, <i>O konkursie ekologicznym - „Ekopedagog 2012”</i>	20
- Red. O zaburzeniach psychicznego zdrowia	21
- Czy dzieci lubią obowiązki? Aleksandra DENST-SADURA, <i>Psychologiczne łamigłówki (...)</i>	23
- Leszek PAWELSKI (red.), <i>Kapitał ludzki w edukacji (...)</i>	24
- IV Diecezjalny Konkurs Wiedzy Religijnej	26
- Magdalena WARDOWSKA, <i>Piłka w zimowej odsłonie - propozycje zabaw (...)</i>	26
- Krystyna WOJTAS, <i>Wernisaż malarski Katarzyny Mościńskiej</i>	28
- Małgorzata THEIS, <i>X edycja Międzynarodowego Konkursu Fotografii Dziecięcej - Koszalin 2012</i>	29
- Neurodydaktyka - szansą na lepsze efekty uczenia się: Seminarium dla innowacyjnych nauczycieli	30
- Scenariusz, który warto...! <i>Zasady neurodydaktyki, czyli jak zrozumieć pracę ludzkiego mózgu?</i>	30
- JPS: Neurodydaktyka - wybrane zagadnienia ogólne	31
- Konkurs dla nauczycieli: <i>Jak w szkole uczyć przedsiębiorczości?</i>	33

„Nauczycielska Edukacja” - Biuletyn Centrum Edukacji Nauczycieli w Koszalinie

Wydawca: Centrum Edukacji Nauczycieli w Koszalinie, ul. Ruszczyca 16,
fax. 34-767-15, tel. 34-767-10; **Redakcja - 34-767-26**. Internet: www.cen.edu.pl Poczta e-mail: jpps51@tlen.pl
Redakcja: dr Julian Piotr Sawiński (redaktor naczelny), Adam Paczkowski - zdjęcia, skład komputerowy - JPS
Współpraca: nauczyciele konsultanci i doradcy metodyczni CEN

Redakcja zastrzega sobie prawo redagowania i skracania nadesłanych tekstów oraz zmiany ich tytułów.

ŻYCZENIA Z OKAZJI ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I NOWEGO ROKU - 2013

Bóg się rodzi: świąteczna kartka - czas świąt (fot. Arch. IP CEN)

Z okazji świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku - wszystkim nauczycielom, wychowawcom i dyrektorom szkół i placówek oświatowych oraz pracownikom i przyjaciołom edukacji, składamy najlepsze życzenia radosnych i miłych świąt oraz dużo zdrowia, szczęścia, dobrego samopoczucia na co dzień, pomyślności i zadowolenia w całym nowym 2013 roku.

**Dyrekcja Centrum Edukacji Nauczycieli
i Redakcja „Nauczycielskiej Edukacji”**

**O nauczaniu fizyki, nowych technologiach i szkolnych eksperymentach.
Rozmowa z Ireną KISIEL – nauczycielką fizyki Gimnazjum nr 9 w Koszalinie,
doradcą metodycznym CEN**

1. Witam i dziękuję, że zechciała Pani poświęcić swój czas dla czytelników „Nauczycielskiej Edukacji”. Jest Pani doświadczonym nauczycielem fizyki. Dlaczego wielu uważa ją za trudny przedmiot?

Dziękuję za zaproszenie do rozmowy o nauczaniu fizyki i szkolnych eksperymentach. Faktycznie, często słyszymy od uczniów: Nie lubię fizyki..., to trudny przedmiot”. Sprawia to nauczanie werbalne, encyklopedyczne, które ma złą opinię, a nauczanie eksperymentalno-problemowe wymaga odpowiednich warunków i jest czasochłonne.

Język obrazu mocniej przemawia do młodego człowieka, dlatego coraz częściej trzeba wykorzystywać projektor multimedialny, tablicę interaktywną, platformy edukacyjne i filmy, itp. Żyjemy w społeczeństwie przekazu elektronicznego.

Irena Kisiel podczas pokazu eksperymentu (fot. A. Paczkowski)

2. Jest Pani doradcą metodycznym fizyki i współorganizatorem corocznych „Międzyszkolnych Spotkań z Fizyką”.

Dużym zainteresowaniem uczniów i nauczycieli cieszą się nasze „Międzyszkolne Spotkania z Fizyką”. Organizujemy je każdego roku już od 11 lat. Uczniowie z nauczycielami fizyki z różnych gimnazjów przygotowują pokaz różnych szkolnych eksperymentów fizycznych. Przygotowują także różne komputerowe prezentacje doświadczeń i eksperymentów.

Nauczanie i uczenie się muszą być dostosowane do nowych wymogów i technicznych możliwości. Przerabiany materiał nie może być niezrozumiały, nie może zniechęcać do dalszej nauki. Uczniom należy stwarzać szansę zdobywania wiadomości i umiejętności za pomocą nowoczesnych narzędzi.

3. Jakie są - Pani zdaniem - główne trudności w szkołach z wykorzystywaniem nowoczesnych środków technologicznych?

Szkoda tylko, że czasami z różnych powodów jest tak: nauczyciel zaplanował wykorzystanie na lekcji laptopa i rzutnika multimedialnego. Ponieważ na przerwie przed lekcją miał dyżur, poprosił koleżankę o zastępstwo, pobrał od dyrektora potrzebny sprzęt. Wszystko załatwił w ciągu dziesięciominutowej przerwy i zadowolony, że zdążył, udał się z uczniami do klasy. Niestety, w czasie lekcji nie skorzystał z przygotowanego sprzętu z powodu problemów technicznych. Gdyby rzutnik multimedialny i laptop były na wyposażeniu pracowni fizycznej byłoby może inaczej. Tym samym lekcja w części została zmarnowana, wypracowana przez nauczyciela atmosfera oczekiwania i nadzieje uczniów na ciekawe zajęcia spęły na niczym. Warto pamiętać o konieczności sprawdzania sprzętu, który chcemy wykorzystać. Jeśli nie możemy tego zrobić bezpośrednio przed lekcją, poprośmy koleżankę czy kolegę.

**O nauczaniu fizyki, nowych technologiach i szkolnych eksperymentach.
Rozmowa z Ireną KISIEL – nauczycielką fizyki Gimnazjum nr 9 w Koszalinie,
doradcą metodycznym CEN - cd.**

4. To faktycznie sprawy techniczne i organizacyjne. A jakie są główne trudności z przyswajaniem sobie treści fizyki przez uczniów?

Nie każdy uczeń przyswaja sobie treści programowe bez większych problemów. Negatywne oceny, trudności w samodzielnym rozwiązywaniu zadań... i pojawia się pesymistyczne nastawienie do przedmiotu. Aby uniknąć sytuacji wiążących się z niechęcią do nauki fizyki, trzeba często sięgnąć po problemowe i aktywizujące metody nauczania. Warto je stosować, bo rzeczywiście aktywizują uczniów.

5. Pani Ireno, jakie działania podejmuje Pani w swojej szkole, aby przezwyciężyć te różne trudności uczniów w uczeniu się fizyki?

Aby przezwyciężać wśród uczniów trudności w uczeniu się fizyki stosuję różne metody problemowe i aktywizujące. Przede wszystkim:

- 1/ Prowadzę na lekcjach eksperymenty i obserwacje;
- 2/ Zachęcam uczniów do udziału w lekcji i przygotowuję ich do konkursów fizycznych: „Lwiątko”, konkurs astronomiczny i konkurs przedmiotowy z fizyki itp.;
- 3/ Prowadzę zajęcia pozalekcyjne: konsultacje, koło fizyczne, zajęcia w ramach programu (projektu) „Równość szans”, „Międzyszkolne Spotkania z Fizyką”, a także projekty o zasięgu wojewódzkim;
- 4/ Motywuję uczniów: przydzielam im różne funkcje, np. asystenta, lidera grupy;
- 5/ Stosuję różne metody pracy: dyskusję, metodę pytań i odpowiedzi, pracę z tekstem, pokaz-demonstrację, burzę mózgów, eksperymenty wspomagane komputerowo.

6. Dlaczego warto wykorzystywać aktywizujące metody nauczania?

Do refleksji na temat poszukiwania skutecznych metod i technik nauczania skłonił mnie przeczytany tekst o tym, że: *Efektywnych metod uczenia się jest ponad 120, a w ciągu całej edukacji uczniowie poznają zaledwie kilka. W zamian spędzają długie godziny na zapamiętywaniu.* Uczniowie, gdy coś czytają, słyszą, mówią, widzą, ale też robią coś z daną informacją, czyli ją przetwarzają - to zapamiętują z tego nawet 90%.

7. Fizyka jest przedmiotem praktycznym, chyba znacznie ciekawszym niż matematyka. Jak zaciekać fizyką? Jak pokonać problemy na styku teoria i praktyka?

Jak pokonać problemy na styku: teoria, którą znamy, a codzienna praktyka? Aby dokonać zmiany, należy podjąć wysiłek refleksji i trud ustawicznego uczenia się, tj. poznania nowych, ciekawych metod nauczania, by można było wpływać na własną praktykę pedagogiczną.

8. Pani Ireno, jak więc w praktyce radzi sobie Pani z wykorzystywaniem TIK - nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych na lekcjach fizyki?

Podjęłam trud kontaktu z uczniami z wykorzystaniem technik komputerowych i Internetu. To doskonała okazja do budowania dialogu między uczniami i nauczycielem za pomocą innego języka, niż przewidują rozwiązania metodyczne. Jeśli np. w czasie lekcji zauważam, że uczniowie ukradkiem sprawdzają, ile jeszcze minut do przerwy – lekcja jest moją porażką pedagogiczną. Ale gdy dziwią się, że lekcja trwała tak krótko – cieszę się ogromnie. Na przykład, dużym zainteresowaniem uczniów cieszył się temat „Prezentacja doświadczeń przygotowanych przez uczniów na „Międzyszkolne Spotkania z Fizyką”. Po tych zajęciach usłyszałam od uczniów: *Szkoda, że to już koniec!* Czasem faktycznie lekcja trwa zbyt krótko.

**O nauczaniu fizyki, nowych technologiach i szkolnych eksperymentach.
Rozmowa z Ireną KISIEL – nauczycielką fizyki Gimnazjum nr 9 (...) - cd.**

Pokaz doświadczeń (fot. AP)

9. Pani Ireno, takie opinie cieszą, bo faktycznie młodzi lubią eksperymentować, w tym także na sobie, co bywa niebezpieczne. Co zrobić, aby lekcje fizyki, chemii czy biologii były ciekawsze dla uczniów?

Oczywiście, jest to jeden z przykładów, bo mamy wielu pomysłowych nauczycieli. W Warszawie zostało otwarte Centrum Nauki Kopernik, gdzie można samodzielnie wykonywać eksperymenty. I słyszymy głosy naszych uczniów: dlaczego w szkole nie może być ciekawie na fizyce, chemii czy biologii? Młodzi ludzie chcą uczestniczyć w procesie odkrywania, osobiście eksperymentować. Nauczycielowi fizyki trudno jest spełnić ich oczekiwania, jeśli w klasie opiekuje się grupą ok. 30 uczniów. Bywa bezradny, dziwi się, że nie przewidziano wielu niebezpieczeństw, jakie czyhają, gdy kilkunastu uczniów ma w ręku siłomierz z haczykiem, szklaną menzurkę itp. Potrzebny jest obowiązkowy podział na grupy. Są to moje refleksje po roku pracy z nową podstawą programową. Dobrze się stało, że większy nacisk położono na samodzielne eksperymentowanie. Jednak niektóre aspekty należałoby dopracować.

- Bardzo dziękuję za rozmowę. Życzę powodzenia w wykorzystywaniu nowoczesnych technologii w nauczaniu fizyki i ciekawych eksperymentów na lekcjach.

Rozmawiał - dr Julian Piotr Sawiński, redaktor naczelny „Nauczycielskiej Edukacji”

Edukacja powinna ukazać zasadnicze znaczenie eksperymentów w nauce i szkolnym uczeniu się, nie tylko treści przyrodniczych. Powinna uwrażliwić nauczycieli i uczniów na potrzebę ich stosowania w uczeniu się treści przyrodniczych, a także uświadomić, że edukacyjne innowacje nie mogą obyć się bez eksperymentowania. Trzeba rozumieć różnice między badawczą obserwacją a eksperymentem i ich cechami (JPS). Bo przecież:

Wszystko, co wiemy o rzeczywistości, zaczyna się i kończy na eksperymencie.

(Albert Einstein)

Edukacja prawna dzieci i młodzieży - po konferencji

10 listopada 2012 roku odbyła się w I Liceum Ogólnokształcącym im. St. Dubois w Koszalinie, zorganizowana przez Centrum Edukacji Nauczycieli, konferencja *Edukacja prawna dzieci i młodzieży*. Przewodnim mottem była myśl:

Troska o dziecko jest pierwszym i podstawowym sprawdzianem stosunku człowieka do człowieka.

- Jan Paweł II

Konferencja została zorganizowana w ramach wdrażania jednego podstawowych kierunków polityki oświatowej państwa *Wzmacnianie bezpieczeństwa w szkołach i placówkach*.

Patronat honorowy nad konferencją objęła **Pani Anna Mieczkowska** - Członek Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego.

Gościem specjalnym była **Pani Sędzia Anna Maria Wesołowska**.

Sędzia Anna Maria Wesołowska podczas konferencji (fot. A. Paczkowski)

Sędzia Anna Maria Wesołowska i gospodarze konferencji w I LO w Koszalinie (fot. A.P.)

Edukacja prawna dzieci i młodzieży - po konferencji - cd.

Pani Anna Maria Wesołowska jest sędzią Sądu Okręgowego w Łodzi w stanie spoczynku. Przez 28 lat orzekała w wydziale karnym. Współpracuje z Rzecznikiem Praw Dziecka oraz Fundacją Dzieci Niczyje w zakresie wdrażania nowych regulacji prawnych dotyczących przesłuchania dzieci. Jest autorką badań i publikacji związanych z sytuacją pokrzywdzonego dziecka w prawie polskim. Prowadzi wykłady dla sędziów, prokuratorów i psychologów dotyczące ochrony małoletnich w toku postępowania karnego. Jest członkiem Rady do Spraw Pokrzywdzonych Przepięstwem przy Ministrze Sprawiedliwości, a także Rady Ekspertów ds. Ochrony Dzieci – Ofiar Przepięstw. Jest ambasadorem ogólnopolskiej kampanii społeczno – edukacyjnej „Bezpieczeństwo w szkole” i autorką poradnika prawnego *Bezpieczeństwo młodzieży*.

Sędzia Anna Maria Wesołowska podczas wykładu na konferencji (fot. A.P.)

Sędzia Anna Maria Wesołowska i nauczyciele podczas konferencji (fot. A.P.)

Edukacja prawna dzieci i młodzieży - po konferencji - cd.

W trakcie konferencji mieliśmy okazję wysłuchać wykładu Pani Sędzi pod tytułem *Nowe sposoby szybkiej i skutecznej reakcji placówek oświatowych na współczesne zagrożenia*, w trakcie którego omówione zostały zjawiska groomingu, cyberprzemocy, sponsoringu i prostytucji wśród dzieci i młodzieży. Pani Sędzia zachęcała do zakładania w przedszkolach i szkołach "kącików prawny", aby od najmłodszych lat uczyć dzieci świadomości prawnej. Zwróciła również uwagę na procedurę "Niebieskiej Karty" i podkreśliła, że nikt nie może być obojętny na problem krzywdzonych dzieci.

Sędzia Anna Maria Wesołowska rozdaje autografy podczas konferencji (fot. A.P.)

--> Uczestnicy spotkania mogli kupić poradnik prawny *Bezpieczeństwo młodzieży* i oczywiście uzyskać autograf Pani Sędzi.

Sędzia Anna Maria Wesołowska podczas konferencji (fot. A.P.)

Jak poznać ciekawych ludzi? Wywiady „Nauczycielskiej Edukacji” - z 2012 r.

Jeśli prawdą jest, że łatwiej uczymy się i zapamiętujemy oglądając porywające prezentacje oraz słuchając ciekawych historii, opowiadań o przeżyciach ludzi - to wywiad, choć nie jest takim opowiadaniem, ale zawiera osobiste, ważne ludzkie sprawy. Podobnie jest z uczniami, u których zaciekawienie i zainteresowanie tematem można wzbudzić proponując treści zawierające ludzkie emocje oraz pokazujące ciekawe, fascynujące opisy oraz ludzkie „obrazowe historie”. Chodzi o to, aby takimi metodami aktywizować szersze obszary ludzkiego mózgu, a nie jedynie niewielkie struktury jego hipokampa.

Zdaniem Manfreda Spitzera znacznie efektywniejsze od metod podających jest stosowanie w szkole właśnie takich **obrazowych historii**. Przedstawił to w książce „*Jak uczy się mózg?*” (PWN, 1997). Tłumaczy w niej m.in., że uczenie o czterech żołądkach krowy jest nudne, podobnie o roślinach jedno- i dwupiennych, czy na geografii o złożach i wielkości produktu krajowego brutto. Chyba, że uda się z suchych faktów zrobić intrygujące wydarzenia lub emocjonujące historie ludzi, którzy tam byli, widzieli i przeżywali. **Ludzki mózg po prostu lubi emocje.**

Treści poniżej wskazanych wywiadów z ciekawymi ludźmi także są w dużym stopniu subiektywne. Zawierają jednak pewne emocje. Oczywiście jest, że jednemu wydają się być ciekawe, a dla innych takie nie są. Proponuję przeczytać te wywiady i samodzielnie ocenić stopień ich atrakcyjności. Oto ich wykaz.

Tematyka wywiadów z ciekawymi ludźmi upowszechnionych w „Nauczycielskiej Edukacji” w 2012 r.

Lp.	Temat rozmowy	Rozmówca	Przesłanie	Nr „NE”
1	O zadaniach szkolnej świetlicy i pozalekcyjnej edukacji	Aleksandra WEŁNA, wychowawca świetlicy SP im. H. Sienkiewicza w Bobolicach	Szkolna świetlica spełnia ważną rolę opiekuńczą i wychowawczą.	1/69, s. 4-7
2	O e-edukacji i kreatywności w szkole XXI wieku	Krzysztof WOJEWODZIC, pedagog, promotor e-edukacji i kreatywności w edukacji, autor e-podręczników do języka angielskiego	E-podręczniki są przyszłością i warto pomyśleć, jak je wykorzystać w szkole.	2/70, s. 3-5
3	O ciekawym projekcie lęborskich gimnazjalistów	Anna RZEPA, inicjatorka pomysłu, nauczycielka chemii Gimnazjum w Lęborku	Metoda projektów wyzwala inicjatywę i podnosi aktywność.	3/71, s. 3-5
4	O edukacji biologicznej i szkole XXI wieku	Iwona KUCHARSKA, nauczycielka biologii liceum w Drawsku, doradca metodyczny CEN w Koszalinie	Trudno wyobrazić sobie uczenie biologii bez zajęć terenowych.	4/72, s. 3-4
5	O walorach fotografowania i innowacjach we współczesnej szkole.	Małgorzata THEIS, nauczycielka SP nr 7 w Koszalinie, współorganizatorka Międzyszkolnego Konkursu Fotografii Dziecięcej	Warto ukazywać walory fotografowania i innowacji we współczesnej szkole.	5/73, s. 3-6
6	O roli psychologów we współczesnej szkole.	Piotr ŻAK, polonista, sympatyk psychologii i zastępca naczelnego redaktora „Psychologii w Szkole”	Szkolny psycholog jest wychowawcą i powiernikiem młodzieży.	6/74, s. 4-8
7	O tolerancji, innowacjach i kreatywności w edukacji.	Krzysztof PALUSZAK, nauczyciel polonista ZS nr 2 w Koszalinie, finalista konkursu „Nauczyciel Roku 2012”	Edukacja potrzebuje więcej tolerancji, innowacji i kreatywności.	7/75, s. 3-5

Opracowanie: Julian Piotr Sawiński

Presja i depresja w edukacji - problem, który warto dostrzec!

900 tys. dzieci potrzebuje pomocy psychologiczno-psychiatrycznej. Depresja i lęki dopadają ich coraz częściej, coraz młodsi próbują samobójstw. Tak zaczyna się ciekawy artykuł Joanny CIEŚLI pt. *Presja i depresja*. „Polityka” (2012 nr 38, s. 28-30), który warto przeczytać. Wywołał dyskusję o obecnej szkole i psychicznej kondycji młodego pokolenia.

Według danych Ministerstwa Zdrowia 900 tys. dzieci i nastolatków przeżywa problemy i trudności, które wymagają interwencji specjalistów zdrowia psychicznego. **Co dziesiąty młody człowiek!**

Przybywa samobójstw. Polskie Towarzystwo Suicydologiczne zwraca uwagę zwłaszcza na chłopców do 19 roku życia - w 1990 r. odebrało sobie życie 232, w 2009 r. - 294. Prof. Tomasz Wolańczyk, krajowy konsultant psychiatrii dzieci i młodzieży, widzi trend: - *Kiedy zaczynałem pracę, próby samobójcze były domeną 16-, 18-latków, u 10-latków zdarzały się raz na kilka lat. Teraz jest ich kilka rocznie. Dane są bardzo niepokojące.*

Okladka „Polityki” 2012/38 (fot. www.polityka.pl)

Rozpocznij pracę w dobrym nastroju i z chęcią. Dobra motywacja przyczynia się do sprawniejszej pracy.
(prof. Cezary W. Korczak, 1992)

1. CIEŚLA J., *Presja i depresja*. „Polityka” 2012 nr 38, s. 28-30.

2. KORCZAK C. W., *Higiena psychiczna*. [w:] JERZMANOWSKI A. i in., *Biologia z higieną i ochroną środowiska. Podręcznik dla klasy IV LO o profilu biologiczno-chemicznym*. WSiP, 1992, wyd. IV.

Sędzia Anna Maria Wesołowska i uczestnicy konferencji „Edukacja prawna dzieci...” (fot. A.P.)

Kursy grantowe CEN - 2012

Jesienią 2012 r. w CEN zrealizowano następujące kursy grantowe

Nr zadania	Temat	Liczba godzin	Liczba grup	Miejsce szkolenia
1	Znajomość psychologii rozwojowej dziecka 5-6 letniego podstawą wspierania ucznia w drodze do szkolnych sukcesów	10	3	Koszalin, Drawsko Pom., Białogard
3	Organizacja i realizacja procesu dydaktyczno-wychowawczego na I etapie edukacyjnym ze szczególnym uwzględnieniem metod i form pracy z sześciolletnim uczniem klasy I	20	3	Koszalin, Kołobrzeg, Darłowo
11	Poprawa efektywności kształcenia w szkole w oparciu analizę wyników egzaminu gimnazjalnego z części języka obcego nowożytnego, z uwzględnieniem organizacji pracy szkoły, działań nauczyciela i ucznia	10	3	Koszalin, Bobolice, Kołobrzeg
12	Konstruowanie programu i metodyka nauczania przedmiotu uzupełniającego przyroda w kontekście podstawy programowej w szkole ponadgimnazjalnej	20	3	Koszalin, Białogard, Sławno
14	Konstruowanie programu i metodyka nauczania przedmiotu uzupełniającego historia i społeczeństwo w kontekście podstawy programowej w szkole ponadgimnazjalnej	20	3	Koszalin, Kołobrzeg, Szczecinek
16	Jak opracować przedmiotowy i modułowy program nauczania w szkole zawodowej?	20	2	Koszalin, Kołobrzeg
20	Organizacja pracy szkoły ponadgimnazjalnej – liceum ogólnokształcącego w kontekście nowej podstawy programowej i rozporządzenia o ramowych planach nauczania	10	2	Koszalin, Szczecinek
22	Nadzór dyrektora szkoły w zakresie realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego w szkole ponadgimnazjalnej	10	1	Koszalin
23	Nadzór dyrektora szkoły w zakresie realizacji podstawy programowej kształcenia w zawodach w szkole ponadgimnazjalnej /zawodowej	10	1	Koszalin
27	Planowanie i przeprowadzenie ewaluacji wewnętrznej jako elementy strategii rozwoju szkoły	10	3	szkolenie e-learningowe

Artykuł, który warto przeczytać!

Aneta PASZKIEWICZ, Współpraca szkoły z rodzicami w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej. „Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze” 2012 nr 9, s. 18-22

Artykuł interpretuje treść rozporządzenia MEN w sprawie zasad udzielania i organizowania pomocy p-p w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. Wskazuje, że ustawodawca podkreślił rolę rodziny w tym zakresie. Ukazuje cechy dobrej współpracy szkoły z rodziną, opartej na zaufaniu, dobrej intencji i nastawionej na określenie wspólnych celów. Wyjaśnia m.in. pojęcie współpraca: „regularna”, „obustronna”, „mobilna”. Warto przeczytać! (JPS)

Co z tym nadzorem pedagogicznym?

Nadzór pedagogiczny sprawowany przez kuratorów oświaty i dyrektorów szkół publicznych nie przekłada się na poprawę jakości nauczania - ostrzega Najwyższa Izba Kontroli. Zdaniem NIK, nadzór ten jest nie tylko mało efektywny, ale bywa także niezgodny z obowiązującymi przepisami (1,2).

Wyniki sprawdzianów i egzaminów pogorszyły się

Izba sprawdziła, jak w polskich szkołach w praktyce funkcjonuje nadzór pedagogiczny. Zmiany w nadzorze były czołową reformą byłej minister edukacji Katarzyny Hall.

W roku szkolnym 2009/2010 w jednej czwartej skontrolowanych przez NIK szkół podstawowych i gimnazjów **wyniki na sprawdzianach i egzaminach pogorszyły się** w stosunku do roku poprzedniego, a jedna czwarta uczniów szkół zawodowych objętych kontrolą nie uzyskała uprawnień do wykonywania zawodu (2).

Zbyt częsta zmiana koncepcji nadzoru

Izba wskazuje, że niskie efekty kształcenia to wynik m.in. niewydolnego systemu nadzoru pedagogicznego. Na jakość nadzoru pedagogicznego niekorzystny wpływ ma **również częsta zmiana koncepcji jego sprawowania**. Od 2006 r. koncepcja ta zmieniana była pięciokrotnie. Inspektorzy NIK wskazują na liczne nieprawidłowości po stronie kuratoriów oświaty. W okresie objętym kontrolą w żadnym ze skontrolowanych kuratoriów nie przestrzegano przepisu dotyczącego liczby zatrudnianych wizytatorów. We wszystkich urzędach zatrudnienie było znacznie niższe od planowanego. W latach 2008-2010 na jednego wizytatora kuratorium oświaty przypadało około 40 szkół, czyli o 26 więcej niż pozwalają na to przepisy.

Kontrole są mało efektywne

Z raportu NIK wynika, że prowadzone przez kuratoria **kontrole są mało efektywne** i nie oddają rzeczywistego poziomu nauczania w szkołach. Kontrolerzy ze zdziwieniem przyjęli fakt, że na ponad 32 tysiące takich kontroli tylko w 42 przypadkach stwierdzone zostały niedostateczne efekty kształcenia i wychowania uczniów. Biorąc pod uwagę liczbę i skalę nieprawidłowości w polskim systemie edukacyjnym, zaleceń pokontrolnych powinno być znacznie więcej - konkluduje NIK.

Ewaluacja zewnętrzna jest fikcją

Niektóre formy nadzoru, takie jak ewaluacja zewnętrzna w praktyce są fikcją. W roku szkolnym 2009/2010 skontrolowane kuratoria oświaty prowadziły taką ewaluację zaledwie w 0,4 proc. szkół. W pierwszym semestrze roku 2010/2011 odsetek ten wzrósł zaledwie do 2,9 procent. Działo się tak, ponieważ brakowało merytorycznie przygotowanych ewaluatorów. Szkolenie z ewaluacji zewnętrznej zorganizowano dopiero po ponad pół roku od ustalenia obowiązujących zasad nadzoru pedagogicznego, które MEN wprowadziło z ponad dwumiesięcznym opóźnieniem.

Kontrola pokazała też, że w aż 6 placówkach na 51 zbadanych zatrudniano nauczycieli bez wymaganych kwalifikacji. W ponad połowie szkół (55 %) **nie zapewniono bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu** uczniów w szkole. (2)

1. Źródło: PS, GN

2. Nadzór pedagogiczny czystą fikcją? [www."Głos Nauczycielski"](http://www.GlosNauczycielski.pl) - aktualności - z 13.11.2012.

Ciekawe poglądy! Grzegorz LOREK, **Rozpalić uczniowski płomień**

Grzegorz Lorek jest nauczycielem biologii w liceum w Lesznie. Jest zapalonym podróżnikiem, absolwentem Uniwersytetu Wrocławskiego. W 2002 r. otrzymał tytuł Nauczyciela Roku 2002. Z tego powodu został zaproszony przez organizację The World Innovation Summit for Education (WISE) do wygłoszenia prelekcji dotyczącej dobrych praktyk w zakresie zwiększania zaangażowania wśród uczniów i nauczycieli i poprawy edukacji. Jego przemówienie zatytułowane było "Rozpalić uczniowski płomień".

Wystąpienie zawierało się w 12 punktach - wyzwaniach dla nauczyciela, który chciałby bardziej angażować swoich podopiecznych do nauki. Grzegorz Lorek pokazuje wyraźnie - żeby pociągnąć za sobą uczniów, nauczyciel musi najpierw "rozpalić płomień" w swoim wnętrzu.

Oto jego przemyślenia (1):

Grzegorz Lorek (fot. www.facebook)

- 1. Im głupsze pytanie zada po lekcji twój uczeń, tym lepiej.** Mówiąc językiem matematyki - jeden znak zapytania postawiony po zajęciach znaczy więcej niż trzy wykrzykniki.
- 2. Traktuj każdą lekcję i każdego ucznia jak przygodę.** Jak drogę, której znasz jedynie początek, a nie cel. Stwórz przestrzeń dla rozgałęziających się dróg swoich uczniów, którzy kierują się własnymi zainteresowaniami i pasjami.
- 3. Nigdy nie pokonasz nauczyciela,** który posiadał całą wiedzę ludzkości, czyli Googla. Spróbuj nauczyć swoich uczniów, by byli bardziej skuteczni i sprawni w wyszukiwaniu informacji i badaniach niż wyszukiwarka.
- 4. Wpuśćmy do klasy jeża, motyla, tęczę** - wszystkie zjawiska przyrodnicze, ponieważ nimi w naturalny sposób uczniowie się interesują.
- 5. Nigdy nie mów "ja" i "ty" - powiedz "my".** Czas nas goni, mamy przed sobą dużo wyzwań. Warto więc mówić: "spróbujmy stworzyć model DNA z butelek od Coca-Coli".
- 6. Uczymy w głowach uczniów, nie w szkole.**
- 7. Wyzwanie:** jak traktować uczniów równo, sprawiedliwie, a jednocześnie uwzględniać ich zróżnicowanie: inspiracji, zainteresowań, talentów?
- 8. Najważniejszą "częścią" naszego ucznia jest jego umysł.** To jakby pokój z dwoma drzwiami - są nimi oczy. **Nauczyciel musi być najlepszym irydologiem,** czyli badaczem oczu, by móc dotrzeć do umysłów swoich uczniów.
- 9. Zmieńmy nastawienie** - przychodzę do szkoły po pierwsze, żeby spotkać się z przyjaciółmi, a w drugiej kolejności dla pieniędzy. To może wykreować ogromną zmianę w końcowym efekcie.
- 10. Każdy nauczyciel powinien zdobyć licencję na zabijanie...** nudy. Aby ją zabić, nie potrzebujemy koniecznie skomplikowanych elektronicznych urządzeń, czasami jest to naprawdę bardzo proste. Nauczyciel nie może się bać stanąć na głowie czy wejść na biurko.
- 11. Dobry emocjonalny klimat, "globalne ocieplenie" w klasie jest bardzo pożądane.**
- 12. Nauczanie można zdefiniować jako przekazywanie przez nauczycieli uczniom umiejętności potrzebnych do rozwiązywania problemów.** Aby je rozwiązywać, **potrzebna jest energia.** Nauczyciel to transponder energii - ma dawać nadzieję. Dawać poczucie sensu i zdolność radzenia sobie z nimi - nie tylko w szkole, ale i w życiu.

Zakończył swoje przemówienie słowami: „**Nasze życie jest za krótkie, aby robić w nim rzeczy, które nas nie ekscytują.** Jeśli chcecie znaleźć to podniecenie, emocje w oczach waszych uczniów, musicie najpierw odnaleźć je w sobie.” Warto je szukać w sobie!

Ważność eksperymentu w nowoczesnej edukacji

Wykorzystywanie nowoczesnych technologii TIK jest w edukacji ważne, ale nie wyczerpuje sedna jej nowoczesności. Kierując się w jej stronę, warto dostrzec, że ważniejsza od technologii, tj. istotna, jest jakość kształcenia, kluczowe kompetencje, podmiotowość ucznia, wrażliwość na człowieka, humanizm, personalizm, a w metodyce szkolne eksperymenty uczniowskie.

Ważna konferencja dla nauczycieli o eksperymentowaniu

W listopadzie br. Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku zorganizował wojewódzką konferencję dla nauczycieli gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych pn. **Eksperyment w nowoczesnym nauczaniu przedmiotów przyrodniczych**. Konferencja odbyła się 21.11.2012, w środę po obiedzie, w II LO w Słupsku.

Temat aktualny i bardzo ważny, bo koncentrując się teraz w szkole na wykorzystywaniu komputerów i zasobów Internetu, zapomina się, co w niej jest najważniejsze. A co jest w szkole ważniejsze od komputerów i Internetu?

Skupienie, myślenie, działanie - eksperymentowanie. Tego potrzebuje edukacja! (fot. A. Paczkowski)

Warto promować uczenie się przez eksperymentowanie, bo szkolny eksperyment przygotowany i wykonany przez uczniów: intryguje, zaciekawia, kształci umiejętności, pobudza myślenie, wyzwala zaradność i kreatywność oraz rozwija badawcze postawy. Organizatorami ww. konferencji byli konsultanci ODN w Słupsku - Tamara Kropiowska i Jerzy Paczkowski. Można gratulować wyboru tematu.

Ważny temat - eksperymenty przyrodnicze

Uczestnikami konferencji byli nauczyciele przedmiotów przyrodniczych (biologia, chemia, fizyka, geografia) gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. W programie znalazły się 2 wystąpienia plenarne i przedmiotowe warsztaty dla nauczycieli poszczególnych grup przedmiotów nauczania.

Wśród ważnych celów edukacyjnych konferencji było m.in.:

- Ukazanie zasadniczego znaczenia eksperymentu w uczeniu się treści przyrodniczych;
- Uwrażliwienie na potrzebę stosowania eksperymentów i badawczych obserwacji w uczeniu się przedmiotów przyrodniczych: biologii, chemii, fizyki i geografii;
- Ukazanie potrzeby starannego planowania i realizowania obserwacji i eksperymentów;
- Przypomnienie podstawowych różnic między obserwacją a eksperymentem i ich cech;
- Ukazanie różnic między myśleniem naukowym i potocznym oraz między próbą kontrolną i badawczą;
- Uświadomienie wybranych ograniczeń metody naukowej;
- Projektowanie i realizacja obserwacji i eksperymentów. Cele ważne, bo przecież:

Wszystko, co wiemy o rzeczywistości, zaczyna się i kończy na eksperymencie.

(Albert Einstein)

Ważność eksperymentu w nowoczesnej edukacji - cd.

Wiadomo, że nie wszystko, co wiemy o rzeczywistości zawdzięczamy eksperymentom, bo to zbyt wielkie uogólnienie, ale faktycznie dzięki różnorodnym badaniom, eksperymentom przyrodniczym, medycznym, społecznym itp., wiemy wiele - bardzo wiele.

Wiedza - poznanie - poszukiwanie - badanie

Wiedza naukowa często różni się od potocznej. Jednym z najważniejszych celów edukacji przyrodniczej, tj. uczenia się: biologii, chemii, geografii, fizyki, przyrody - jest poznawanie człowieka, innych ludzi i przyrody poprzez poszukiwanie i badanie. Chodzi o nabycie umiejętności obserwacyjnych i badawczych, wiedzy oraz poszukującej, **badawczej postawy uczniów**. (Sawiński 1992). A nade wszystko chodzi o zaciekwawienie przedmiotem i rozwijanie poznawczych zainteresowań. Przecież np.: **Biologię można zaciekwawić każdego**. Artykuł jest wydrukowany w „Biologii w Szkole” (Sawiński 2012a).

W edukacji przyrodniczej, warto pokazywać uczniom swoje zainteresowania i pasję poznawczą, stale zachęcać do badania i uczenia się treści przyrodniczych. Warto pokazać im **różne drogi poznawania** i uczenia się oraz osiągania przez nich wysokich efektów w nauce. Od wiedzy, ważniejsze są zainteresowania, umiejętności badawcze i kompetencje, a także uczucia, emocje i myśli. A tak naprawdę, co jest najważniejszą cechą nowoczesnej edukacji w XXI w.? Czy jest to koncentrowanie się na korzystaniu z nowych technologii TIK?

Okładka kwartalnika „Informator Oświatowy” promująca eksperymenty w nauczaniu (fot. Arch. IP ODN Słupsk)

Wykłady w części plenarnej

W części plenarnej ww. konferencji miały miejsce 2 wykłady:

1. Metoda naukowa nie tylko dla naukowców. Planowanie i realizowanie obserwacji i eksperymentów w procesie dydaktycznym przedmiotów przyrodniczych - dr Magdalena Ewa Sobolewska (Wydział Biologii Uniwersytetu Warszawskiego);

2/ Eksperyment w nowoczesnej edukacji przyrodniczej - dr Julian Piotr Sawiński (CEN w Koszalinie) (2012b).

Ważność eksperymentu w nowoczesnej edukacji - cd.

Wykład dr Magdaleny E. Sobolewskiej (2012) ukazał potrzebę starannego planowania i realizowania obserwacji i eksperymentów, przypomniawszy podstawowe różnice między obserwacją a eksperymentem i między myśleniem naukowym i potocznym oraz między próbą kontrolną i badawczą. Uświadomił też wybrane ograniczenia metody naukowej. Rozważając znaczenie eksperymentowania, warto pamiętać, że:

...Prawdziwym zadaniem nauczyciela nie jest dostarczanie odpowiedzi, ale stymulowanie pytań i zachęcanie do samodzielnych poszukiwań. (Albert Einstein)

Wobec powyższej idei, niesłychanie ważne jest, aby system egzaminowania potrafił konstruować zadania sprawdzające (testowe), które będą sprawdzać i oceniać, nie znajomość faktów, nazwisk, dat, terminów i innych wiadomości przedmiotowych, a właśnie **przyrost umiejętności** dostrzegania problemów, stawiania pytań, formułowania celów badania, problemów i hipotez, samodzielnego uczenia się i poszukiwania odpowiedzi oraz projektowania i realizowania badawczych obserwacji oraz eksperymentów.

Eksperymentujący gimnazjalista z G-9 w Koszalinie. Oto, czego potrzebuje edukacja! (fot. A. Paczkowski)

Własna pomysłowość - samodzielność - przedsiębiorczość

Wielu dziś wskazuje i postuluje, aby w zabieganiu o osiągnięcie wyższej od dzisiejszej, lepszej jakości szkolnej edukacji biologicznej i przyrodniczej oraz szkoły XXI wieku w ogóle, jest **dążenie do nowoczesności edukacji**. Jest ona dyskusyjnym, ale ważnym i godnym zainteresowania elementem humanizacji edukacji i szkoły. Polska szkoła i jej edukacja zmieniają się, ale niestety zbyt powoli - a czas i świat szybko pędzą do przodu. Co trzeba zasadniczo, bo warto dla dobra młodych, zmienić w nauczaniu biologii oraz szkole w ogóle? Jakie walory tkwią w nowoczesności edukacji np. biologicznej czy chemicznej?

W biologii i innych naukach przyrodniczych oraz w przyrodniczych przedmiotach nauczania, bezpośrednie obserwacje i eksperymenty są najważniejszymi metodami uczenia się oraz poznawania. To „królewska para” metod uczenia się, wymagająca pomysłowości, samodzielności i przedsiębiorczości, czyli różnorodnej aktywizacji uczącego się. Jak na biologii, w dobie prymatu Internetu i mediów, organizować bezpośrednie uczniowskie obserwacje i dobre eksperymenty? Nieco szerzej o tym jest w artykule pt. **Uczenie się biologii metodą uczniowskiego eksperymentu** (2010).

Ważność eksperymentu w nowoczesnej edukacji - cd.

Wiadomo od dawna, że szczególne zaciekawienie budzą **samodzielne obserwacje badawcze i eksperymenty**. Choć obserwacje są czymś powszechnym i wyjątkowym, to warto mieć świadomość, że są kluczową kompetencją ucznia. Wśród nich wyjątkowa jest samoobserwacja indywidualna ucznia, prowadząca do samopoznania i polepszenia samopoczucia oraz samoocena. A wśród szkolnych eksperymentów, obok demonstracji eksperymentów (pokazów, prezentacji) i eksperymentów kierowanych (bezpośrednio lub pośrednio) przez nauczyciela - najważniejsze są **eksperymenty samodzielne uczniów**.

Cele eksperymentowania i obserwacji badawczych

Zdobycie wiedzy o przyrodzie

Sprawdzenie pomysłów i hipotez

Nabycie umiejętności obserwowania, badania, eksperymentowania...

Warsztaty w grupach przedmiotowych

Warsztaty zorganizowane podczas ww. konferencji dla nauczycieli przyrodników, podejmowały ogólny temat „Projektowanie i realizacja obserwacji i doświadczeń na lekcji”. W poszczególnych grupach konkretyzowały:

- 1. Biologia - Projektowanie i realizacja obserwacji i doświadczeń na lekcji.** Prowadząca: dr Magdalena Ewa Sobolewska (Wydział Biologii Uniwersytetu Warszawskiego);
- 2. Chemia - Eksperyment się liczy. Chemia w kropli cieczy i nie tylko.** Prowadzący: Dominika Panek. Łukasz Sporny (Centrum Chemii w Malej Skali, Wydział Chemii UMK w Toruniu);
- 3. Fizyka - Eksperyment w nowoczesnym nauczaniu fizyki.** Prowadzący: dr Bogusław Pranszke (Instytut Fizyki Doświadczalnej Uniwersytetu Gdańskiego);
- 4. Geografia - Obserwacje i doświadczenia w nauczaniu geografii fizycznej.** Prowadząca: dr Monika Niska (Instytut Geografii i Studiów Regionalnych Akademii Pomorskiej w Słupsku).

Zajęcia nauczycieli warsztatowe na „Kregu” (fot. U. Rusiak)

1. SAWIŃSKI J. P., *Jak ciekawiej organizować uczenie się biologii?* „Biologia w Szkole” 2010 nr 1, s. 48-55.
2. SAWIŃSKI J. P., *Uczenie się biologii metodą uczniowskiego eksperymentu.* „Biologia w Szkole” 2010 nr 6, s. 38-43.
3. SAWIŃSKI J. P., *Biologią można zaciekać każdego.* „Biologia w Szkole” 2012a nr 4, s. 31-34.
4. SAWIŃSKI J. P., *Eksperyment w nowoczesnej edukacji przyrodniczej.* [w:] „Informator Oświatowy” 2012b nr 4, s. 31-34.
5. SOBOLEWSKA M. E., *Metoda naukowa nie tylko dla naukowców. Planowanie i realizowanie obserwacji i eksperymentów w procesie dydaktycznym przedmiotów przyrodniczych.* [w:] „Informator Oświatowy” 2012 nr 4, s. 27-30.
6. STAWIŃSKI W. (red.), *Jak samodzielnie poznawać przyrodę?* Warszawa: WSiP 1992, wyd. III.

dr Julian Piotr Sawiński - Koszalin

Po zajęciach w „Kręgu”

Koszaliński krajobraz - czyż nie jest piękny? (fot. Urszula Rusiak)

29 i 30 września oraz 6 października przeprowadziłyśmy kolejne warsztaty według programu edukacji ekologicznej "Krąg". Miałyśmy przyjemność pracować z grupą aktywnych i twórczych nauczycielek przedszkoli i nie tylko. Podczas trzech dni zajęć przeprowadziłyśmy wiele ćwiczeń, doświadczeń, zabaw edukacyjnych, także w terenie - w pobliskim parku i lesie.

Uczestniczki miały okazję do wielu różnych aktywności. Ujawniły się, być może nowe talenty i umiejętności. Podczas warsztatów czasem trzeba było rysować, a czasem tańczyć i śpiewać. Należało się wykazać pomysłowością, umiejętnie "wchodzić" w role, obserwować, wyciągać wnioski. Pod koniec każdego dnia zajęć dawało się we znaki wyczerpanie, ale chyba także zadowolenie z poznania nowych technik i nowych osób, z uzyskania kolejnej porcji wiedzy dotyczącej zagadnień przyrodniczych i ekologicznych.

Zajęcia warsztatowe na „Kręgu” (fot. U. Rusiak)

Irena Żywno i Urszula Rusiak - konsultanci CEN

O konkursie ekologicznym „Ekopedagog 2012”

Organizatorem konkursu jest Towarzystwo Ekologiczno-Społeczne „Wolę Być” oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie. Konkurs „Ekopedagog” jest jedynym w Polsce, który ocenia całokształt i dorobek nauczycieli w stałej działalności na rzecz środowiska naturalnego. 7 grudnia 2012 r. odbyło się podsumowanie bieżącej, już IV edycji. Udział wzięło **ok. 200 nauczycieli**. W półfinale spotkało się 58 najbardziej zaangażowanych uczestników, z których jury wybrało finałową ósemkę laureatów najbardziej przyjaznych środowisku nauczycieli województwa zachodniopomorskiego. Jednym z ośmiu laureatów jest **Jolanta Głębowska** - nauczycielka przyrody ze Szkoły Podstawowej nr 4 w Białogardzie. Gratulacje! Szerzej o tym będzie w „Nauczycielskiej Edukacji” w nr 2/2013.

Uczestnicy konkursu „Wolę być” podczas podsumowania w 2012 r. (fot. Arch. J. Grębowskiej)

Zadaniem uczestników konkursu jest przedstawienie i udokumentowanie swojej działalności proekologicznej na terenie szkoły, jak i poza nią, w 3 ostatnich latach w 3 kategoriach:

- Liczba i efekty zadań ekologicznych realizowanych na terenie szkoły;
- Upowszechnianie wiedzy ekologicznej w ramach prelekcji, zajęć dydaktycznych, wykładów i kółek związanych tematycznie z ochroną środowiska na terenie szkoły;
- Udział szkoły, wychowanków/nauczyciela w programach ekologicznych, turystycznych, krajoznawczych lub prozdrowotnych realizowanych na terenie gminy, powiatu, województwa i kraju oraz udział podopiecznych w konkursach, olimpiadach.

Konkurs „**Ekopedagog**” promuje nauczycieli przyjaznych środowisku naturalnemu. Jest ukierunkowany na nauczycieli i innych pracowników oświatowych z województwa zachodniopomorskiego, którzy aktywnie stosują zasady zrównoważonego rozwoju w swojej placówce oświatowej.

Jolanta Grębowska - SP nr 4 w Białogardzie

O zaburzeniach psychicznego zdrowia

Coraz częściej ostatnio mówi się i pisze o słabej kondycji psychicznej młodych i dorosłych. O zaburzeniach zdrowia psychicznego dotyczących dzieci i młodzieży przypomina i charakteryzuje artykuł Małgorzaty HAŃSKIEJ, *O zaburzeniach zdrowia psychicznego*. „Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze” 2012 nr 7, s. 11-23. Warto przeczytać!

Coraz częściej rodzice, wychowawcy i nauczyciele martwią się o kondycję psychiczną dzieci i młodzieży. Twierdzą, że w każdym kolejnym pokoleniu jest więcej osób przemęczonych, znużonych, nerwowych, zestresowanych, z objawami depresji (1,2). Dlaczego te zjawiska narastają? Czy faktycznie pogarsza się stan psychicznego zdrowia społeczeństwa? Czy można temu jakoś zaradzić?

Co jest przyczyną naszych problemów?

Coraz częściej rodzice, wychowawcy i nauczyciele martwią się o kondycję psychiczną dzieci i młodzieży. Twierdzą, że w każdym kolejnym pokoleniu **jest więcej osób przemęczonych**, znużonych, nerwowych, zestresowanych, z objawami depresji. Narastanie takich objawów obserwowane jest również u wielu osób dorosłych. Mówi się w związku z tym i pisze o pogarszającym się stanie zdrowia psychicznego społeczeństwa. Czy słusznie? (2)

Tu można się pięknie i skutecznie zrelaksować - nasza Radew - przepiękna dolina (fot. U. Rusiak)

Czym jest psychiczne zdrowie i zaburzenie?

Czym jest zdrowie? - wie pewnie każdy. Wiele z nas uznaje je za najcenniejszą wartość w życiu. Natomiast o psychicznym zdrowiu myśli pewnie niewielu. Psychiatri najczęściej uznają, że zdrowie psychiczne to: dobre **samopoczucie, umiejętność myślenia i utrzymywania uwagi**, odczuwania, rozpoznawania i kontrolowania emocji, społecznego życia z ludźmi oraz stawiania czoła życiowym wyzwaniom. Dr Jerzy Pobocho z Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego twierdzi, że na ogół przyczyny problemów psychicznych nie są wystarczająco rozpoznane. Dlatego psychiatrzy terminem choroba określają tylko najcięższe stany, mówią raczej o zaburzeniach. (2)

O zaburzeniach zdrowia psychicznego - cd.

Co najbardziej niepokoi Polaków?

Ciekawe są wyniki badań psychiatrów Bogny i Jacka Wciórków. Wynika z nich, że **45% Polaków niepokoi się** o własne zdrowie psychiczne, łącząc to ze szkodliwymi warunkami życia: 1/ kryzysem rodziny i biedą,

- 2/ nadużywaniem alkoholu i substancji psychoaktywnych,
- 3/ stresami w pracy, a zwłaszcza jej brakiem,
- 4/ zbyt szybkim tempem życia,
- 5/ złymi stosunkami między ludźmi rywalizującymi o pieniądze, awans, sukces (2).

Co z tą pomocą psychiatryczną?

Coraz częściej Polacy zgłaszają się po pomoc do specjalistów zajmujących się psychicznymi problemami. Z danych wynika, że w 1990 r. w poradniach zdrowia psychicznego leczyło się 620 tys. osób, a w szpitalach psychiatrycznych 138 tys. pacjentów, a **w 2007 r. już 1,4 mln** w poradniach i 207 tys. w szpitalach. Z informacji Janusza Heitzmana - prezesa PTP, przedstawionej na konferencji zorganizowanej w Warszawie 20 lutego 2012 roku, wynika, że z powodu zaburzeń psychicznych do placówek służby zdrowia zgłasza się rocznie ok. 1,5 mln osób, a potrzebę takiej pomocy w ciągu całego życia **odczuwa 40% Polaków**. (2)

Co z tą depresją?

Ciekawe dla nauczycieli są także problemy podjęte w książce *Czym jest depresja?* (Kromer 2007). Autor zadaje trzy fundamentalne pytania dotyczące depresji: Czym to jest dla nas? Czym to jest? Czym to będzie? Depresja, postrzegana często w kulturze Zachodu jako źródło kreatywności, głębokiego, wglądu, traktowana niemal romantycznie jako "heroiczna melancholia", jest w istocie ciężką chorobą, która zakłóca pracę całego organizmu, wpływa na spostrzeganie świata i ingeruje we wszystkie aspekty życia dotkniętej nią osoby. Tego właśnie stanowiska broni Kramer: depresja to **jedna z najcięższych chorób**, jakie zna ludzkość. Autor odwołuje się do wyników najnowszych badań i szerokiej literatury i choć pisze o sprawach niezwykle trudnych, robi to bardzo przystępnie, znacząc strony tej książki głęboko humanistycznym podejściem praktykującego psychiatry, który każdego dnia staje twarzą w twarz z chorobą i chorymi. (8)

Co z zaburzeniami psychiki u dzieci?

- Co najmniej **20% polskich dzieci** i młodzieży wymaga pomocy psychologicznej lub psychiatrycznej - wynika z szacunków psychiatrów i psychologów;
- Z pomocy takiej korzystało w 1994 r. ok. 60 tys. młodzieży szkolnej, a **w roku 2009 już 120 tys.** - przed 18. rokiem życia (2).
- --> Artykuł podejmuje jeszcze szereg innych, ważnych problemów psychicznego zdrowia. Warto przeczytać! (JPS)

Ponadto warto przeczytać!

1. CIEŚLA J., *Presja i depresja*. „Polityka” 2012 nr 38, s. 28-30.
2. HAŃSKA M., *O zaburzeniach zdrowia psychicznego.. „Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze”* 2012 nr 7, s. 11-23.
3. HERMAN J. L., *Przemoc. Uraz psychiczny i powrót do równowagi*. Gdańsk: GWP, 2002.
4. KRAMER P. D., *Czym jest depresja?* Poznań: Wydaw. 2007.
5. SAWIŃSKI J. P., *Normalni, nienormalni a nauczyciele*. „Edunews.pl” – z 08.04.2012.
6. STRELAU J. (red.), *Psychologia stresu*. Gdańsk: GWP, 2004.
7. WOJDYŁŁO E., *BO jesteś człowiekiem. Życ z depresją, ale nie w depresji*. Kraków: Wydaw. Rubikon, 2011.
8. www.empik.com - depresja

Czy dzieci lubią obowiązki?

Problem ten jest przedstawiony w ciekawym artykule Aleksandry DENST-SADURY pt. *Psychologiczne łamigłówki. Dzieci lubią obowiązki! Świadome rozwiązywanie problemów - upowszechnionym w „Głosie Nauczycielskim” (1). Warto przeczytać i się zastanowić!*

Jaka jest moc obowiązków, a jaka wewnętrznej motywacji? Autorka przypomina, że: „Rodzice gimnazjalistów często skarżą się, że ich dzieci nie chcą się uczyć. „Niczego od niego/niej nie wymagam, jedynym obowiązkiem jest nauka. A on/ona nawet z tego się nie wywiązuje” - mówią.” (1)

Moc obowiązków

Z troski o dobrostan naszych dzieci, o to, by nic nie przeszkadzało im w rozwoju i przygotowaniu do wykonywania „strasznie ważnych zadań” w przyszłości, zrezygnowaliśmy z formułowania obowiązków wobec dzieci - pracy w domu czy na rzecz szkoły, społeczności lokalnej. Mniejsze dzieci mają się po prostu bawić i w ten sposób rozwijać, starsze z zaangażowaniem i pasją poznawać świat opisany w książkach, rozwijać swe umiejętności, chodząc na różne kółka zainteresowań. Piszę o tym z lekką ironią, gdyż pozbawiając dzieci możliwości pracy, pozbawiamy je możliwości uczestniczenia w świecie „na serio”, kształtowania odpowiedzialności za siebie, innych i samodzielności.” (1)

Uczą się czy śpią? (fot. www.edunews.pl)

Motywacja wewnętrzna

„Chcąc aktywizować młodych, nauczyć ich wartości, które cenimy, wymyślamy coraz bardziej skomplikowane systemy wychowawcze. Rodzice i nauczyciele sami gubią się w stworzonych przez siebie listach zasad i konsekwencji za ich nieprzestrzeganie. Nagrody za właściwe wykonanie zadań są równie wymyślne i czasem bardzo drogie. Zapętlamy się w tych systemach, zapominając, że najskuteczniejszym bodźcem do działania jest motywacja wewnętrzna. I nic tak jej nie niszczy jak nagradzanie za wykonanie czynności, które z niej wynikały. Dlatego też pozwólmy naszym dzieciom i młodzieży odzyskać ten naturalny kompromis, jakim jest motywacja wewnętrzna, **niech czują się odpowiedzialne, niech poznają radość z dobrze spełnionego obowiązku.** To naprawdę można być duża nagroda!” (1)

1. DENST-SADURA A., *Psychologiczne łamigłówki. Dzieci lubią obowiązki! Świadome rozwiązywanie problemów*. „GN” 2012 nr 40, s. 16.

Książka, którą warto przeczytać!

Leszek PAWELSKI (red.), *Kapitał ludzki w edukacji*. Szczecinek: Wydaw. PSNT 2012

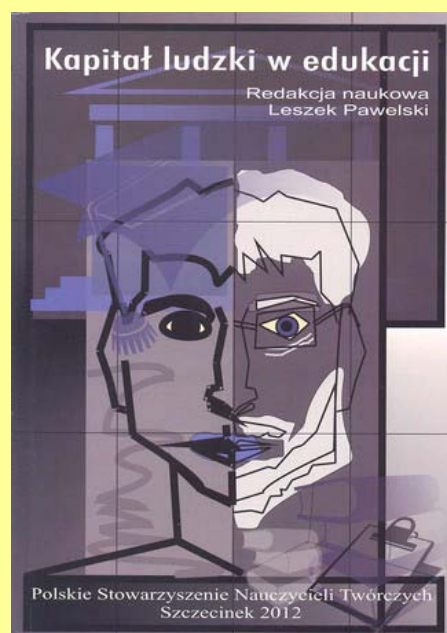
„Kapitał ludzki w edukacji” - to kolejna publikacja naukowa Stowarzyszenia Polskich Nauczycieli Twórczych, którego Krajowy Zarząd mieści się w Szczecinku. Jego wieloletnim prezesem jest prof. Leszek Pawelski, a nowym honorowym prezesem został prof. Kazimierz Denek. Praca podejmuje trudne wyzwanie - relacje edukacji i rozwoju ludzkiego kapitału. Warto przeczytać!

Kapitał ludzki

Kapitał ludzi - to nagromadzony przez pracownika zasób wiedzy fachowej, doświadczenia i umiejętności (2). Nazwa pachnie ekonomią i biznesem, ale coraz częściej jest także stosowany w edukacji. Rozumiejąc ważność problemu, niektórzy nawet pytają: *Gdzie jest ministerstwo ludzkiego kapitału?* Artykuł ten jest upowszechniony na internetowym portalu edukacyjnym „Edunews.pl” (5).

Niedawno również na łamach „Gazety Wyborczej” ukazało się ciekawe rozważanie o znaczeniu prac nad rozwojem i docenianiem ludzkiego kapitału w Polsce. Chodzi o artykuł prof. Witolda Orłowskiego (3) pt. *Ministerstwo Kapitału Ludzkiego?* Warto poznać!

Kapitał ludzki - to także nazwa jednego z programów służących realizacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013 i obejmuje całość interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) w Polsce. Program stanowi odpowiedź na wyzwania, jakie przed członkowskimi państwami UE, w tym Polską, stawia odnowiona Strategia Lizbońska (4).

Okładka książki (fot. www.psnt.pl)

„Kapitał ludzki w edukacji” (Spis treści książki)

- Kazimierz DENEK, Źródło kapitału ludzkiego i jego rozwoju
- Janusz MASTALSKI, Dylematy współczesnego dyrektora szkoły
- Kazimierz WENTA, Zarządzanie nauką i edukacją dla kapitału ludzkiego
- Janusz MORBITZER, O medialnym uczniu i nowej szkole - refleksje pedagogiczne
- Jan GRZESIAK, O poprawę jakości edukacji dzieci wokół małych ojczyzn
- Marian KOPCZEWSKI, Lidia PAWELEC, Sebastian NIEDŹWIECKI, Przywództwo i jego wpływ na stan kapitału ludzkiego w organizacji
- Leszek PAWELSKI, Polityka w szkole - zło konieczne
- Bogdan URBANEK, Rola i zadania wychowawcy w budowaniu zespołu klasowego
- Marek KAZIMIEROWICZ, Komunikowanie i ocena jako skuteczne narzędzie zarządzania szkołą
- Krzysztof ZAJDEL, Dyrektor placówki oświatowej - uwikłania i wyzwania
- Marian KOPCZEWSKI, Sebastian NIEDŹWIEDZKI, Adam PAWELSKI, Kierowanie aktywizujące - podstawą kształcenia pracowników
- Piotr KOWOLIK, Od menedżera - formalnego do menedżera - przywódcy
- Jan ŁYSEK, Zarządzanie strategiczne a jakość oświaty
- Katarzyna WOJCIECHOWSKA, Szkoła promująca zdrowie we współdziałaniu na rzecz środowiska lokalnego
- Katarzyna BOCHEŃSKA - WŁOSTOWSKA, Budowanie wizerunku nauczyciela w relacjach z uczniem, rodzicem, przełożonym
- Stefan SZALACH, Wspieranie w rozwoju dzieci i młodzieży S.O.S Wioski Dziecięcej

Książka, którą warto przeczytać!

Leszek PAWELSKI (red.), *Kapitał ludzki w edukacji*. Szczecinek: (...) - cd.

„Kapitał ludzki w edukacji” (Spis treści książki)

- Arkadiusz SZCZEPANIAK, Wypalenie zawodowe pracowników socjalnych - zagrożeniem XXI wieku
- Leszek PAWELSKI, Gminny system profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną
- Aleksandra KAMIŃSKA, Pracownik na globalnym rynku pracy. Próba oceny jego sytuacji oraz wyznaczenia niezbędnego modelu kompetencji
- Krzysztof ZDZIARSKI, Normatywny wymiar zaufania w relacjach wychowawca - wychowanek
- Marian KOPCZEWSKI, Adam PAWELSKI, Prawa obywatela jako kapitału ludzkiego w Unii Europejskiej
- Marzena NOWIK, Rola nauczyciela w wychowaniu dzieci w przedszkolu
- Jolanta FABISZAK, Edukacja regionalna - ważny element edukacji wczesnoszkolnej
- Magdalena KACZMAREK, Etyka zawodowa nauczyciela w rzeczywistości ogarniętej kryzysem
- Alina ANTONIAK - CZAJKA, Iwona WILICKA, Młodzi dziennikarze i samorządowcy, czyli jak wspierać działalność samorządu uczniowskiego i redakcji szkolnej gazetki.

Kapitał ludzki a nauka i edukacja

Kazimierz DENEK (1) w artykule pt. *Źródło kapitału ludzkiego i jego rozwoju* - wyjaśnia, że choć termin „kapitał ludzki” jest różnie określany i charakteryzowany, to nie podlega dyskusji, że stanowi uznaną kategorię pojęciową. Odgrywa ważną rolę w tworzeniu globalnego społeczeństwa wiedzy. Jego źródłem jest edukacja. Profesor charakteryzuje społeczeństwo wiedzy i czynniki jego rozwoju, edukację w kręgu sektora publicznego, spojrzenie na edukację z pozycji jej ekonomiki, edukację w kontekście kapitału ludzkiego i demografii, edukację przedsiębiorczości, edukację skierowaną w stronę rynku pracy oraz opłacalność edukacji. W konkluzji wskazuje, że: „Warunkiem osiągnięcia sukcesu jest przygotowanie nowych programów studiów, dostosowanych do potrzeb rynku pracy i wymagań zewnętrznych, a nie uwzględniających jedynie dotychczasową pulę przedmiotów”.

Kapitał ludzki a zarządzanie

Kazimierz WENTA (6) w artykule pt. *Zarządzanie nauką i edukacją dla kapitału ludzkiego* - przedstawia interesujące zagadnienia zarządzania nauką i edukacją. Charakteryzuje teoretyczne przesłanki problemu, globalizację i kryzys jako zjawiska społeczno-gospodarcze w II dekadzie XXI wieku, kapitał ludzki jako dyskutowaną wartość edukacyjną, zarządzanie edukacją na rzecz przedsiębiorczości, innowacyjności i twórczości, jakość kształcenia i współpracę ze szkołami zmierzającą do uczenia się przez całe życie.

Końcowa część tego opracowania ujawnia sformułowane uogólnienia i wnioski oraz załączoną dość obszerną i ciekawą bibliografię. W konkluzji artykułu stwierdza się, że w Polsce zysk z kapitału intelektualnego, tworzonego w minionym dwudziestolecu transformacji ustrojowej jest raczej mało zadawalający, a zarządzanie nauką i edukacją na rzecz kapitału ludzkiego staje się powinnością i zarazem sztuką.

Kolejne prezentacje sylwetek polskich pedagogów

Każda z dotychczasowych publikacji PSNT zawiera prezentację, zwykle dwóch, sylwetek i dorobku polskich pedagogów. W tej pracy są zaprezentowani: Prof. dr hab. Marian Lelonek - teoretyk i praktyk edukacji szkolnej i akademickiej oraz Ksiądz Profesor zw. dr hab. Janusz Mastalski - kapłan i uczony. (JPS)

-
1. DENEK K., *Źródło kapitału ludzkiego i jego rozwoju*. [w:] PAWELSKI L. (red.), *Kapitał ludzki w edukacji*. Szczecinek: Wydaw. PSNT 2012, s. 15-37.
 2. <http://mfiles.pl/index.php/Kapitał-ludzki>
 3. ORŁOWSKI W. W., *Ministerstwo Kapitału Ludzkiego?* „Gazeta Wyborcza” 2001 nr 245, s. 17.
 4. PAWELSKI L., Wstęp [w:] PAWELSKI L. (red.), *Kapitał ludzki w edukacji*. Szczecinek: Wydaw. PSNT 2012, s. 13-14.
 5. SAWIŃSKI J. P., *Gdzie jest ministerstwo ludzkiego kapitału?* „Edunews.pl” – z 22.11.2011.
 6. WENTA K., *Zarządzanie nauką i edukacją dla kapitału ludzkiego*. [w:] PAWELSKI L. (red.), *Kapitał ludzki w edukacji*. Szczecinek: Wydaw. PSNT 2012, s. 51-769

IV DIECEZJALNY KONKURS WIEDZY RELIGIJNEJ DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

W roku szkolnym 2012/2013 odbędzie się **IV Diecezjalny Konkurs Wiedzy Religijnej** dla uczniów szkół podstawowych Diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej. Organizatorem konkursu jest Wydział Katechetyczny Kurii Biskupiej w Koszalinie przy współpracy Centrum Edukacji Nauczycieli w Koszalinie.

Zakres materiału wyznaczony w tegorocznej edycji będzie nawiązywać do tematyki Roku Wiary, który 11 października 2012 r. rozpoczął się w Kościele katolickim, aby zgodnie z oczekiwaniami papieża Benedykta XVI „rozbudzić w każdym wierzącym aspirację do wyznawania wiary w jej pełni”. Wszystkie informacje zawarte są w regulaminie IV DKWR.

Bazylika w Kołobrzegu (fot. gk24.pl)

Zachęcamy nauczycieli religii do zainteresowania uczniów konkursem.

Alicja Lorenz - nauczyciel doradca metodyczny religii

Piłka w zimowej odsłonie - proponujemy zabawę z piłką na świeżym powietrzu

Dbając o wszechstronny rozwój dzieci NIVEA przygotowała sugestie zimowych aktywności z piłką. Poniższe koncepcje gier i zabaw pozwalają doskonalić u najmłodszych takie predyspozycje jak: orientacja przestrzenna, koordynacja ruchowa, siła i celność.

Piłkarski slalom gigant

Jeśli na dworze leży gruba warstwa puszystego śniegu lepimy z niego 5 niewielkich piramid (przypominających pachołki), sięgających naszemu dziecku do kolan i „roztawiamy” je w linii prostej, co 1 metr. Zabawa polega na tym, aby kopiąc piłkę, slalomem pokonać całą trasę w tę i z powrotem, okrążając ostatnią piramidę. Jeśli natomiast na dworze brakuje śniegu piramidy mogą zastąpić stożki ułożone z wcześniej uzbieranych gałązek.

Śnieżne kręgle

Ze śniegu lepimy 3 niewielkie piramidy o dowolnej wysokości, ustawione w trójkącie (jedna z przodu, dwie z tyłu). Na śniegu rysujemy linię w odległości około 3 metrów (lub większej, w zależności od tego, jak dziecko poradzi sobie z zadaniem). Zabawa polega na kopnięciu piłki w taki sposób, aby jak najbardziej rozbić „śnieżne kręgle”. Można potraktować ją jako zawody i w zależności od wielkości dostępnego miejsca stworzyć kilka „torów”. Podobnie jak w przypadku poprzedniej zabawy zamiast śniegu wykorzystać można ułożone gałązki, pamiętając, że im więcej ich zgromadzimy, tym trudniej będzie rozbić drewniany stożek.

**Piłka w zimowej odsłonie -
propozycje zabaw z piłką na świeżym powietrzu - cd.**

Rzuty wolne

Ze śniegu lepimy „bramkę” (dwa słupki) i rysujemy przed nią linię w odpowiedniej odległości. Na zmianę z dzieckiem strzelamy gole i stajemy na „bramce”. Zabawa polega na tym, aby strzelić jak najwięcej goli i obronić jak największą liczbę piłek. Zamiast bramki ulepionej ze śniegu, do zabawy możemy wykorzystać znajdujący się w pobliżu murek, bądź też ułożyć linię bramki z gałązek.

Dzieci z rodzicami na śniegu (fot. www.SzkolkaNIVEA)

Cztery do jednego

Zabawa ta przeznaczona jest dla większej grupy – od min. 5 osób. Rozpoczynamy ją od narysowania okręgu o średnicy 2 metrów. Rodzic staje w jego środku, a podczas zabawy może poruszać się jedynie po jego obwodzie. Reszta uczestników (dzieci i rodzice) stają dookoła okręgu, w równych odstępach od niego (około 5 metrów) oraz od siebie. Zadaniem rodzica jest obronić jak najwięcej piłek, nie pozwalając im przekroczyć linii okręgu. Reszta uczestników kopie piłkę po kolei w taki sposób, aby wpadła lub przeleciała przez narysowany okrąg. Uczestnicy mogą zmieniać się pozycjami (tak, aby każdy przynajmniej raz stanął w okręgu).

Z piłką za tropem

Rodzic wydeptuje na śniegu trasę o długości około 10-20 metrów. Ślady robi ustawiając stopy jedna za drugą. Jeśli śniegu jest zbyt mało linię można narysować kredą lub patykiem – w zależności od podłoża. Dla utrudnienia może zakręcać i robić pętle. Kiedy trasa jest już gotowa, zadaniem dziecka jest przebiec ją całą jak najszybciej, kopiąc piłkę i ciągle ją utrzymując. Po zakończeniu ćwiczenia, rodzic i dziecko zamieniają się rolami.

Magdalena Wardowska - Warszawa

Wernisaż malarski Katarzyny Mościńskiej

fot. Karolewski Franciszek

Katarzyna Mościńska pochodzi z Nowogardu. Mieszka i pracuje w Szczecinie. Jest absolwentką Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych w Szczecinie. Swoją przygodę ze sztuką rozpoczęła w dzieciństwie. Już jako uczennica szkoły podstawowej kopiowała obrazy znanych mistrzów malarstwa. To wczesne zainteresowanie sztuką wyrobiło w Niej umiejętność wnikliwego analizowania i obserwowania natury, a w szczególności piękna ludzkiego ciała. Przez lata nabierała doświadczenia w utrwalaniu na płótnie oraz na papierze postrzeganej rzeczywistości, rozwijając swój własny styl malarski.

Katarzyna Mościńska (fot. Arch. KM)

Nad morzem

70 x 100 cm

Wybrane obrazy Katarzyny Mościńskiej ze Szczecina (fot Arch. KM)

Z niezwykłą łatwością potrafi łączyć ze sobą różne kolory tworząc ciekawe kompozycje barwne. Jej ulubionymi technikami są: farby olejne, akwarela, szkice ołówkiem. W malarstwie Katarzyny przewija się tematyka związana z postacią ludzką. Człowiek jest głównym tematem leżącym w kręgu Jej zainteresowań malarskich. Doświadczenie i obycie ze sztuką z powodzeniem wykorzystuje w swojej pracy zawodowej jako grafik. Od 2012 roku jest członkiem Szczecińskiego Towarzystwa Kultury.

Wystawy indywidualne:

2011 – Miejska Biblioteka Publiczna w Nowogardzie;

2011 - Goleniowski Dom Kultury;

2012 - Stargardzkie Centrum Kultury;

Wystawy zbiorowe:

2012 – Zamek Książąt Pomorskich w Szczecinie- wystawa Szczecińskiego Towarzystwa Kultury

Projekt i opracowanie: **Krystyna Wojtas - artysta plastyk**

**X EDYCJA MIĘDZYSZKOLNEGO
KONKURSU FOTOGRAFII DZIECIĘCEJ – KOSZALIN 2012**

Informujemy, że organizowany jest, jak co roku, dla wszystkich uczniów klas 1-6 szkół podstawowych z Koszalina oraz całego województwa zachodniopomorskiego, Międzyszkolny Konkurs Fotografii Dziecięcej - Koszalin 2012. Teraz odbywa się już X jubileuszowa edycja konkursu.

Celem tego konkursu jest **rozwijanie zainteresowań, pasji** oraz poszerzanie horyzontów dzieci szkół podstawowych. Chcemy, aby brała w nim udział jak największa liczba dzieci, dlatego przewidziane są nagrody główne, wyróżnienia, nagrody od sponsorów oraz loteria dla wszystkich uczniów wyróżnionych wystawą. Prace konkursowe oceniane będą przez komisję, w skład której zawsze wchodzi profesjonalści w tej dziedzinie, fotograficy i pracownicy Pałacu Młodzieży w Koszalinie.

Goście gali IX konkursu... (fot. Arch. IP CEN)

WARUNKI UDZIAŁU W KONKURSIE

- Każdy autor może nadesłać nieograniczoną liczbę prac, wykonanych dowolną techniką (również wydruki komputerowe) w formacie dowolnym.
- Tematyka zdjęć według uznania autora – zdjęcia mogą ukazywać życie szkoły, krajobraz, wspomnienie z wakacji, jak również ciekawe miejsca, budowle, zdarzenia.
- Każde zdjęcie powinno zawierać na odwrocie: imię i nazwisko autora, klasę, numer szkoły, imię i nazwisko opiekuna.
- Zdjęcia muszą być wykonane **samodzielnie**, tzn. zrobione aparatem fotograficznym przez uczestnika.

Terminy:

Ostateczny termin nadsyłania prac minął – **30 listopada 2012 r.** Obrady jury i powiadomienie o wynikach: grudzień 2012 /styczeń 2013. Wystawa zdjęć: styczeń/luty 2013 r.

--> Dokładny regulamin konkursu znajduje się na stronie organizatora Szkoły Podstawowej nr 7 w Koszalinie www.sp7.koszalin.pl

Małgorzata Theis - Szkoła Podstawowa nr 7 w Koszalinie

**Neurodydaktyka - szansą na lepsze efekty uczenia się
--> Seminarium dla innowacyjnych nauczycieli**

8 grudnia 2012 r. Centrum Edukacji Nauczycieli w Koszalinie zorganizowało seminarium dla zainteresowanych, innowacyjnych nauczycieli nt. wykorzystania w szkolnej praktyce zasad neurodydaktyki.

Cele seminarium obejmowały:

1. Wyjaśnienie neurologicznego uzasadnienia edukacji;
2. Uzasadnienie istoty uczenia się przyjaznego ludzkiemu mózgowi;
3. Przedstawienie głównych obszarów i adresatów neurodydaktyki;
4. Wskazanie wybranych problemów neurodydaktyki jako edukacji przyszłości.

Zagadnienia

1. Edukacja uzasadniona neurologicznie.
2. Uczenie się przyjazne ludzkiemu mózgowi.
3. Główne obszary i adresaci neurodydaktyki.
4. Problemy neurodydaktyki jako edukacji przyszłości

Zagadnienia

1. Edukacja uzasadniona neurologicznie.
2. Uczenie się przyjazne ludzkiemu mózgowi.
3. Główne obszary i adresaci neurodydaktyki.
4. Problemy neurodydaktyki jako edukacji przyszłości

Miejsce i termin seminarium

- Miejsce: siedziba CEN w Koszalinie, ul. Rusczyca 16
- Warunkiem uczestnictwa było wcześniejsze elektroniczne zgłaszanie swego udziału.
- Czas: sobota - godz. 9:00 - 12:45
- Prowadzący: dr Julian Piotr Sawiński

Model ludzkiego mózgu (fot. www, gk24.pl)

**Scenariusz, który warto wykorzystać! Zasady neurodydaktyki,
czyli jak zrozumieć pracę ludzkiego mózgu?**

W najnowszym numerze miesięcznika "Dyrektor Szkoły" jest scenariusz szkolenia nauczycieli pt. Zasady neurodydaktyki, czyli jak zrozumieć pracę ludzkiego mózgu? Ukazał się jako lekcja 2 Akademii Zarządzania „Dyrektor Szkoły”. Warto poznać i wykorzystać.

Okładka „DS” 11/2012 (fot. www.dyrektorszkoły.pl)

Głowa jest najważniejsza - powtarza się często nie tylko małym dzieciom. A w niej oczywiście najważniejszy jest ludzki mózg. Nie od dziś prowadzi się badania nad ludzkim mózgiem. Już Hipokrates wiedział, że to mózg jest siedliskiem naszych przyjemności, radości, śmiechu, żalu, bólu i łez. Aby lepiej zrozumieć pracę i tajniki własnego mózgu i układu nerwowego, jako obiektu badań neurobiologii (biologia układu nerwowego człowieka i zwierząt, fizjologia mózgu) - trzeba studiować neurobiologię. Jest ona częścią nauk biologicznych, a dziś jedną z najważniejszych i najbardziej wszechstronnych nauk przyrodniczych, która ma przemożny wpływ na współczesną psychologię i inne nauki społeczne, w tym nauki pedagogiczne. Właśnie ona jest bazą zasad i **rozwoju neurodydaktyki**, czyli sztuki uczenia przyjaznego mózgowi. Próbuje przenieść ich wiedzę i osiągnięcia na obszar dydaktyki, czyli organizacji uczenia się i pracy nad sobą.” (JPS)

Neurodydaktyka - wybrane zagadnienia ogólne

1. ARONSON E., WIECZORKOWSKA G., *Kontrola naszych myśli i uczuć*. Warszawa: Wydaw. Jacek Santorski & CO, 2001.
2. BIRKENBIHL V. F., *Siano w głowie? Nowe*. Warszawa: Wydaw. Kos 2012, wyd. XXXVII.
3. BŁASIK W., *Marzenia o teorii nauczania: perspektywy rozwoju dydaktyk przedmiotowych*. Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”, 1996.
4. BODUHOSKA W., GRABOWSKA A., *Dwie półkule – jeden mózg*. Warszawa: Wiedza Powszechna, 1994.
5. BRZOSKO A., *Mózg - dwie odsłony tego samego ucznia*. „Oświata Mazowiecka” 2012 nr 1.
6. DENNISON P., DENNISON G., E., *Integracja mózgu. Wpływ inteligencji mózgu na osobowość i funkcjonowanie człowieka*. Warszawa: Wydaw. Międzynarodowy Instytut Neurokinezyjologii, 2004.
7. DERKA L., *Techniki NLP w tworzeniu dobrych związków z ludźmi*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2003.
8. DRYDEN G., VOS J., *Rewolucja w uczeniu*. Poznań: Wydaw. Zysk i S-ka, 2003.
9. GRZEGORZEWSKA S., *Z najnowszych badań nad pracą mózgu*. „Życie Szkoły” 2006 nr 1, s. 21-26.
10. GRZEGORZEWSKA S., *Z najnowszych badań nad pracą mózgu*. „Życie Szkoły” 2006, nr 1, s. 21-26.
11. GUT M., *Mózg i metody jego badania. Scenariusz lekcji na 2 godziny lekcyjne*. „Biologia w Szkole” 2008 nr 5, s. 49-56.
12. KACZMARZYK M., FRANCIKOWSKI J., KOPEĆ D., *Neurodydaktyka. Czy wiedza o mózgu nas zmienia?* „Biologia w Szkole” 2011 nr 5, s. 5-13.

Większość ludzi kojarzy uczenie się ze szkołą, wkuwaniem i ryciem, potem i łzami, złymi ocenami, wyczerpującymi klasówkami. Nie okłamujmy się: uczenie się nie ma dobrej opinii. Uważane jest za coś nieprzyjemnego”

(Manfred Spitzer, 2007)

13. KARPIŃSKA, A., *Neurodydaktyczne implikacje dla dobrej edukacji. Cz. 1*. „Gazeta Szkolna” 2005 nr 29/30, s. 30-31.
14. KARPIŃSKA, A., *Neurodydaktyczne implikacje dla dobrej edukacji. Cz. 2*. „Gazeta Szkolna” 2005 nr 31/32, s. 30-31.
15. KASTORY B., *Piękny umysł*. „Newsweek Polska” 2008 nr 11 (z 16 III 2008), s. 66-68
16. KOWALIKOWSKA A., *Jak pobudzić mózg do pracy?* „Głos Nauczycielski” 2012 nr 2, s. 9.
17. LACKO M., BARTKIEWICZ-LACKO, A., *Czy introwertyk w szkole może być sobą?* „Dyrektor Szkoły” 2012 nr 1, s. 64-66.
18. MAJOS W., *Neurolingwistyczne programowanie w dydaktyce*. „Edukacja Humanistyczna” (Zielona Góra) - T. 3 (2003), s. 19-31.
19. PECZKO B., K., *Neurolingwistyczne programowanie - mity i fakty*. „Nowiny Psychologiczne” 2003 nr 2, s. 37-58.
20. PETLAK E., *Neuropedagogika i neurodydaktyka a nauczanie*. „Wszystko dla Szkoły” 2008 nr 11, s. 12-13.

Neurodydaktyka - wybrane zagadnienia ogólne

21. POZNAŃSKA M., W., *Programowanie neurolingwistyczne w pracy nad sobą*. „Oświatowiec” 2000 nr 4, s. 9-21.
22. SAWIŃSKI, J. P., *Czy potrzebna jest nam neurodydaktyka?* „Gazeta Szkolna” 2005 nr 27/28, s. 14-15.
23. SAWIŃSKI, J. P., *Dlaczego priorytetem jest „Nauka o ludzkim mózgu”?* „Nowa Szkoła” 2005 nr 8, s. 30-32.
24. SAWIŃSKI, J. P., *Neurodydaktyka – moda czy potrzeba? Czy zakres zmian w naszych szkołach jest wystarczający?* „Dyrektor Szkoły” 2005 nr 7/8, s. 111-114.
25. SAWIŃSKI J.P., *Jak zbliżyć się do neurodydaktyki? Scenariusz szkolenia nauczycieli*. „Wszystko dla Szkoły” 2009 nr 1, s. 9-12.
26. SAWIŃSKI J. P., *W stronę neurodydaktyki*. „Edunews.pl” – z 14.03.2012.
27. SAWIŃSKI J. P., *Edukacja służąca człowiekowi*. „Edunews.pl” - z 21.09.2009.
28. SAWIŃSKI J. P., *Zasady neurodydaktyki, czyli jak zrozumieć pracę własnego mózgu?* „Dyrektor Szkoły” Akademia Zarządzania DS - lekcja 2. 2012 nr 10.

Planując kolejne lekcje, nauczyciel powinien przede wszystkim myśleć o tym, jak rozbudzić ciekawość poznawczą uczniów, a konsekwencji ich motywację wewnętrzną, dzięki której sami zaczną pogłębiać zdobywaną wiedzę.

(dr Marzena Żylińska 2012)

29. SAWIŃSKI J. P., *Zasady neurodydaktyki, czyli jak zrozumieć pracę własnego mózgu? - cz. II*. „Dyrektor Szkoły” Akademia Zarządzania DS - lekcja 3. 2012 nr 11.
30. SPITZER M., *Jak uczy się mózg?* Warszawa: PWN 2007.
31. SZCZĘSNY W., W., *Związki neurobiologii z reedukacją - implikacje dla teorii i praktyki wychowania resocjalizującego*. „Opieka, Wychowanie, Terapia” 2005 nr 1/2, s. 21-25.
32. ŚWIĄTKIEWICZ-SIKLICKA D., *W zgodzie z mózgiem*. „Psychologia w Szkole” 2012 nr 3, s. 52-53.
33. TARASZKIEWICZ, M., *Neuropedagogika stanie się podstawą edukacji XXI wieku*. „Gazeta Szkolna” 2005 nr 10, s. 21.
34. WYPLER W., *Zmiany obrazu samego siebie u uczestników treningu programowania neurolingwistycznego*. „Studia Psychologica” R. 3, 2004 nr 5, s. 177-185.
35. ŻYLIŃSKA M., *W stronę nowej kultury nauczania i uczenia się (I)*. Edunews.pl z 23.11.2011.
36. ŻYLIŃSKA M., *Mózg uczy się, gdy chce*. „Psychologia w Szkole” 2012 nr 2, s. 90-99.
37. ŻYLIŃSKA M., *Bez przyjemności nie ma nauki*. „Psychologia w Szkole” 2012 nr 3, s. 44-55.
38. ŻYLIŃSKA M., [Uczenie się jawne i utajone](#). „Edunews.pl” - z 16.10.2012.
39. ŻYLIŃSKA M., *Neurodydaktyka, czyli nauczanie przyjazne mózgowi*. Toruń: 2012 (w druku).

Oprac. - Julian Piotr Sawiński

**OFERTA DLA NAUCZYCIELI
WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO**

**- JAK W SZKOLE UCZYĆ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI?
- konkurs na rok szkolny 2012/2013**

Niedawno był „Rok Odkrywania Talentów”. Uczniowskie uzdolnienia, zdolności i talenty są różne oraz zbyt ważne, aby pracę nad ich odkrywaniem i wspieraniem ograniczyć do akcyjnych działań. Inicjowanie i wspieranie uczniowskiej zaradności i przedsiębiorczości jest wartościowym i interesującym zadaniem wszystkich nauczycieli. Jest ważne dla uczniów, szkoły i rozwoju kraju. Polska potrzebuje ludzi przedsiębiorczych.

- Jak i dlaczego inicjować zaradność?
- Jak wspierać uczniowską zaradność i przedsiębiorczość?
- Czy jestem przedsiębiorczym nauczycielem i czy warto takim być?

--> Cele konkursu

1. Zachęcenie nauczycieli do poszukiwania dobrych strategii uczenia zaradności i przedsiębiorczości.
2. Pogłębienie rozumienia możliwości rozwijania uczniowskiej zaradności i przedsiębiorczości.
3. Zaprezentowanie ciekawych, innowacyjnych pomysłów nauczycieli i szkół.
4. Inspirowanie do wspierania w praktyce zaradności i przedsiębiorczości.

Czy to obraz szkoły za 20 lat (fot. Polskapresse)

--> Warto przedstawić innym swoje pomysły i efekty szkolnych działań. Zachęcamy nauczycieli do dzielenia się swoim dorobkiem i doświadczeniem w pracy nad rozwojem zaradności i przedsiębiorczości uczniów. Zapraszamy do udziału w konkursie!

Adresaci - nauczyciele szkół i placówek oświatowych województwa zachodniopomorskiego.

Termin - Prace pisemne można nadsyłać **do końca marca 2013** roku do CEN, ul. Ruszczyca 16, 75-654 Koszalin, lub na e-pocztę redakcji „Nauczycielskiej Edukacji” – jps51@tlen.pl.

Nagrody – Ciekawsze fragmenty prac zostaną opublikowane w „Nauczycielskiej Edukacji” lub wydane drukiem w „Wydawnictwie CEN” w postaci broszury. Przewiduje się nagrody książkowe i albumowe. (JPS - CEN)